

[N. Chr. Christensen.]

og vi er alle i dag taknemlige over, at det lykkedes. Når vi nu skal se tilbage på fejl, der er begået, mener jeg, det er rimeligt at understrege, hvor fejlene skal placeres, selvom vi ikke har haft den opfattelse, at de har været af en sådan art, at de kunne føre til anklage her i tinget. Jeg mener også, det skal understreges, at vi har lært af begivenhederne omkring 9. april. Denne lære har fundet udtryk i, at vi — hvad også det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) var inde på — i dag er gået ind som et led i den sikkerhedskæde, der findes i den vestlige verden til værn for frihed og selvstændighed. Dens mål er fred. Det er vor dyrekøbte lære af begivenhederne omkring den 9. april. Det, der er samlet sammen om disse begivenheder og om Danmarks forhold under besættelsen, føres ikke frem til anklage her, men overlades til historiens dom og til historikernes ransagelse. Denne debat vil vel også indgå som et led deri. Jeg skal derfor tillade mig at indstille konklusionen af betænkningen, udvalgets indstilling, til folketingets bedømmelse og til afstemning, når denne debat er sluttet, idet jeg på min gruppes vegne opfordrer til at stemme ja til konklusionen, hvorefter sagen slutter, uden at der rejses rigsretsanklage.

Tesdorpf: Det føles ejendommeligt i dag at skulle bedømme afgørende tildragelser i vor historie og vort eget liv, tildragelser, hvis begyndelse ligger så langt tilbage som i september 1939. Det føles ejendommeligt, fordi man synes, det havde været naturlige, om man skulle have sagt sin mening derom, da det ikke var historie, men lyslevende og lige overstået virkelighed for snart 10 år siden. Jeg føler det også underligt at være med til at behandle denne sag på den sædvanlige måde her i tinget med ordførere, der, både hvad betænkning og taler angår, kommer til at virke som partiordførere.

Den mindretalsudtalelse, som det ærede medlem hr. Poul Møller og jeg har afgivet, er i overensstemmelse med flertallet i mit parti, og forhåbentlig vil det, jeg siger, også i det hele og store være det. Måske var nedsættelsen af et udvalg og den debat, som finder sted i dag som følge af dette

udvalgs arbejde, den eneste farbare vej for at afslutte denne store sag; alle folketingets ærede medlemmer kunne jo ikke afgive hver sin betænkning om deres overvejelser i anledning af de parlamentariske kommissioners beretninger.

Jeg fremkommer alligevel med disse bemærkninger og personlige overvejelser som indledning, fordi jeg synes, det i høj grad skal fastslås, at dette ikke er nogen almindelig politisk debat, fordi den efter min mening ville få et helt unaturligt og forkert forløb, hvis den ikke bliver en debat, hvorunder ikke blot andre af udvalgets ærede medlemmer, men også mange af folketingets øvrige ærede medlemmer deltager og siger deres personlige mening om afgørelsen, om de store beretninger og om det, der under debatten bliver fremdraget.

I det ærede medlem hr. Poul Møllers og min mindretalsudtalelse fastslår vi i tre punkter det, som vi er enige med flertallet om: 1) angående udvalgets beføjelser, 2) angående mulighederne for strafforfølgning for rigsretten, 3) det væsentligste, at heller ikke vi efter det foreliggende finder grundlag for at rejse tiltale mod nogen for landsforræderi. Jeg skal ikke opholde mig ved disse tre punkter, med hensyn til hvilke vi er enige med flertallet, og jeg skal da slet ikke gøre det efter det, som lige er fremført herom af udvalgets ærede ordfører, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg).

Det ærede medlem hr. Poul Møller og jeg siger derefter, at vi synes, det var en afgørende fejl, at folketinget udelukkende har overladt til tingets egne medlemmer at foretage de undersøgelser, som de parlamentariske kommissioners beretninger dækker over. Til dem, der vil indvende — og jeg kan sige det til udvalgets ærede ordfører, som sagde noget om de konservative i denne forbindelse — at vi jo selv har været med til at bestemme, at det blev sådan ved nedsættelsen af kommissionerne, vil jeg sige: ja, men derfor kan det godt være, at det var forkert, og jeg vil også sige, at vi indrømmer nu, da vi kan se det, at det var forkert. Om man har været med til denne fejltagelse, som vi synes det var, da den første kommission blev nedsat, eller har været med til at gentage fejltagelsen, hver gang kommissionen blev fornyet, kan i